

ECHA-16-A-03-EL

Κανονισμοί REACH και CLP – η πορεία τους μέχρι σήμερα
Ο ECHA δημοσίευσε έκθεση στην οποία σκιαγραφούνται οι επιπτώσεις, οι επιτυχίες και οι εναπομένουσες προκλήσεις των ρηξικέλευθων ευρωπαϊκών κανονισμών REACH και CLP για τις χημικές ουσίες.

Ο κανονισμός REACH, ο οποίος εκδόθηκε το 2006, μεταβάλλει εκ βάθρων τον τρόπο ρύθμισης και διαχείρισης των χημικών ουσιών στην Ευρώπη. Στόχος του κανονισμού είναι η ασφαλής παρασκευή και χρήση χημικών ουσιών με σκοπό τόσο την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος, όσο και την ενίσχυση της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας.

Από το 2009, ο κανονισμός CLP διασφαλίζει ότι η επικινδυνότητα των χημικών προϊόντων κοινοποιείται με σαφήνεια στους εργαζομένους και τους καταναλωτές μέσω της ταξινόμησης και επισήμανσης των χημικών ουσιών. Μέσω των κανονισμών REACH και CLP, η Ευρώπη αποτελεί τον παγκόσμιο πρωτοπόρο στη χημική ασφάλεια.

1 ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΜΕΧΡΙ ΣΤΙΓΜΗΣ;

Ασφαλέστερες χημικές ουσίες και διαφάνεια δεδομένων

Η χρήση χημικών ουσιών γίνεται ολοένα πιο ασφαλής. Οι εταιρείες συντάσσουν πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις των χημικών προϊόντων τους στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον. Οι εν λόγω πληροφορίες διατίθενται πλέον δωρεάν σε κάθε αρχή, πολίτη και εταιρεία μέσω του ιστότοπου του ECHA. Πριν τον κανονισμό REACH, σε αυτό το επίπεδο δεδομένων δεν είχαν πρόσβαση ούτε καν οι αρχές που είναι υπεύθυνες για τη χημική ασφάλεια. Οι εταιρείες παράγουν σε καθημερινή βάση περισσότερα δεδομένα ανταποκρινόμενες σε αιτήματα που υποβάλλονται από τον ECHA και τα κράτη μέλη.

Μολονότι η ποιότητα των δεδομένων ποικίλλει, ολοένα και περισσότερες εταιρείες παρέχουν δεδομένα επαρκούς ποιότητας τόσο στον ECHA όσο και στους πελάτες τους. Οι εταιρείες που είναι εφοδιασμένες με αυτές τις πληροφορίες μπορούν να επιτύχουν την ασφαλή χρήση ουσιών στις αλυσίδες εφοδιασμού τους και να πραγματοποιούν βιώσιμες επιχειρηματικές επιλογές. Με τον τρόπο αυτό βελτιώνεται η διαχείριση των χημικών ουσιών και η ποιότητα των προϊόντων. Οι αρχές μπορούν να εστιάσουν τις προσπάθειές τους στις ουσίες που προκαλούν τις περισσότερες ανησυχίες με στόχο την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος. Τέλος, οι καταναλωτές μπορούν να πραγματοποιούν ασφαλέστερες επιλογές.

Αντικατάσταση επικίνδυνων χημικών ουσιών με ασφαλέστερες ουσίες

Οι πιο επικίνδυνες χημικές ουσίες –γνωστές και ως ουσίες που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία– αποσύρονται σταδιακά και πολλές από αυτές αντικαθίστανται από ασφαλέστερες εναλλακτικές επιλογές. Λίγες σχετικά εταιρείες έχουν υποβάλει αίτημα για να τους χορηγηθεί άδεια χρήσης ουσιών που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία.

Οι ευρωπαϊκές εταιρείες υιοθετούν ολοένα και περισσότερο καινοτόμες προσεγγίσεις για τον εντοπισμό ασφαλέστερων εναλλακτικών για τις πιο επικίνδυνες ουσίες. Μπορεί τα περιθώρια βελτίωσης να είναι ακόμα μεγάλα, ωστόσο η πίεση για ασφαλέστερες χημικές ουσίες από μεταγενέστερους χρήστες, εμπόρους και καταναλωτές

δεν θα πρέπει να υποτιμάται. Λόγω της αυξανόμενης ευαισθητοποίησης για τις ουσίες που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία, της ζήτησης από τους καταναλωτές και της τάσης για κυκλική οικονομία, οι καινοτόμες λύσεις κερδίζουν έδαφος.

Από το 2006, έχουν ήδη καταχωριστεί 1 500 νέες ουσίες, αριθμός που παρουσιάζει αυξητική τάση σε ετήσια βάση. Οι νέες αυτές ουσίες είναι συχνά περισσότερο ασφαλείς και περισσότερο βιώσιμες από τις παλαιότερες ουσίες. Ο κανονισμός REACH ενθαρρύνει την τάση αυτή καθώς βάσει των διατάξεών του απαιτούνται πλέον λιγότερα δεδομένα για τις ουσίες που χρησιμοποιούνται στην έρευνα και την ανάπτυξη.

Καλύτερες μεθοδολογίες δοκιμών

Οι σύγχρονες μεθοδολογίες δοκιμών συμβάλλουν επίσης στη μείωση των δοκιμών χημικών ουσιών που πραγματοποιούνται σε ζώα. Σύμφωνα με τον κανονισμό REACH, κατά την καταχώριση των χημικών τους ουσιών οι εταιρείες είναι υποχρεωμένες να κοινοποιούν δεδομένα με σκοπό τη μείωση των περιπτώσεων δοκιμών. Επίσης οι εταιρείες, αντί να πραγματοποιούν δοκιμές σε ζώα, καταφεύγουν συχνά σε εναλλακτικές επιλογές, μολονότι αυτό απαιτεί συνήθως μεγαλύτερη τεκμηρίωση. Όταν οι εταιρείες προτείνουν τη διενέργεια δοκιμών σε ζώα, οφείλουν να επεξηγούν τους λόγους και να περιγράφουν ποιες εναλλακτικές μεθόδους έχουν εξετάσει. Για να μειωθούν ακόμα περισσότερο οι περιπτώσεις δοκιμών σε ζώα, ο ECHA επικροτεί την περαιτέρω ανάπτυξη και ταχύτερη αποδοχή περισσότερων εναλλακτικών μεθόδων.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΙ

- Ο ιστότοπος του ECHA περιλαμβάνει πληροφορίες για περισσότερες από **120 000 χημικές ουσίες**.
- **31 από τις 168 ουσίες που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία** έχουν συμπεριληφθεί στον κατάλογο αδειοδότησης – οι ουσίες αυτές είναι αδύνατο να χρησιμοποιηθούν χωρίς ειδική αδειοδότηση.
- **20 περιορισμοί** οριοθετούν τη χρήση και περιορίζουν τους κινδύνους των επικίνδυνων χημικών ουσιών.
- **200 γνωμοδοτήσεις** σχετικά με την εναρμονισμένη ταξινόμηση και επισήμανση έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση των δράσεων διαχείρισης κινδύνου.
- Ο ECHA δημοσίευσε στον ιστότοπό του περισσότερους από **54 000 φακέλους ταξινόμησης για 14 000 ουσίες**.
- Περίπου **10 000 εταιρείες** έχουν ταξινομήσει χημικές ουσίες.
- Πάνω από **10 000 εταιρείες** έχουν ενημερώσει τον ECHA για την ταξινόμηση των ουσιών τους.
- Εκατοντάδες εταιρείες υπέβαλαν άμεσα ή έμμεσα αίτημα **αδειοδότησης για τη χρήση ουσίας** που προκαλεί πολύ μεγάλη ανησυχία.

Substance Intocard

Chromium trioxide

Other names: IUPAC names [18]

Regulatory processes names [3]

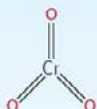
Trade names [5]

Groups:

Substance identity

EC no: 215-607-8
CAS no: 1333-82-0
Mol. formula: CrO₃

Hazard classification & labelling

Danger! According to the Harmonised Classification and Labelling approved by the European Union, this is fatal if inhaled, is very toxic to aquatic life with long lasting effects, causes damage to organs through prolonged or repeated exposure, is very toxic to aquatic life, may cause cancer, causes severe skin burns and eye damage, may cause genetic defects, is toxic if swallowed, is toxic in contact with skin, may cause fire or explosion (strong oxidiser), is suspected of damaging fertility, may cause allergy or asthma symptoms or breathing difficulties if inhaled and may cause an allergic skin reaction.

Additionally, the classification provided by companies to ECHA in REACH registrations identifies that this substance is fatal in contact with skin and is very toxic to aquatic life.

Properties of Concern

Important to know

- Substance of very high concern (SVHC) and included in the candidate list for authorisation.
- Substance of very high concern requiring authorisation before it is used (Annex XIV of REACH).

About this substance

This substance is manufactured and/or imported in the European Economic Area in 10 000 - 100 000 tonnes per year.

This substance is used in the following products: metal surface treatment products, non-metal-surface treatment products, pH regulators and water treatment products, adsorbents and laboratory chemicals. This substance has an industrial use resulting in manufacture of another substance (use of intermediates).

This substance is used for the manufacture of: chemicals, plastic products and fabricated metal products.

Release to the environment of this substance is likely to occur from industrial use: as an intermediate step in further manufacturing of another substance (use of intermediates), formulation of mixtures, formulation in materials, as processing aid, manufacturing of the substance and in the production of articles. Other release to the environment of this substance is likely to occur from: indoor use as reactive substance.

ECHA has no registered data indicating the type of article into which the substance has been processed.

How to use it safely

- Precautionary measures suggested by manufacturers and importers of this substance.
- Guidance on the safe use of the substance provided by manufacturers and importers.

INFOCARD - last updated: 10/02/2016

Οι πληροφορίες σχετικά με τις ιδιότητες των χημικών ουσιών διατίθενται πλέον δωρεάν στον ιστότοπο του ECHA.

2 ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ;

Ποιότητα δεδομένων για τις χημικές ουσίες

Οι εταιρείες πρέπει να διαβιβάζουν στον ECHA αξιόπιστα και πλήρη δεδομένα για τις χημικές τους ουσίες. Χωρίς αυτές τις πληροφορίες, η ασφαλής χρήση των χημικών ουσιών είναι αδύνατη.

Μέχρι στιγμής, μεγάλο ποσοστό των φακέλων καταχώρισης δεν χαρακτηρίζονται από επαρκή ποιότητα. Οι κυριότερες αδυναμίες είναι οι εξής:

- έλλειψη σαφήνειας σχετικά με την ταυτότητα πολύπλοκων ουσιών·
- ανεπαρκής τεκμηρίωση για τη χρήση εναλλακτικών μεθόδων αντί των δοκιμών σε ζώα·
- ανεπαρκής ενημέρωση σχετικά με τις χρήσεις των ουσιών και την έκθεση σε αυτές· και
- απουσία προτάσεων αξιόπιστων μέτρων διαχείρισης κινδύνου για την κάθε χρήση.

Ως εκ τούτου, πολλές εταιρείες χρειάζεται να παρέχουν καλύτερη ενημέρωση σχετικά με τις ουσίες που παράγουν και να επικαιροποιούν τα δεδομένα όποτε διατίθενται νέες πληροφορίες. Ωστόσο, όταν ο ECHA ενημερώνει τις εταιρείες για την ανάγκη βελτίωσης των δεδομένων, η συντριπτική πλειονότητα των εταιρειών ακολουθούν τη σύστασή του.

Η έλλειψη δεδομένων στους φακέλους καταχώρισης καθυστερεί τη διαχείριση κινδύνων των ουσιών. Ο ECHA

και τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επικεντρώνουν κατά προτεραιότητα τις ρυθμιστικές τους προσπάθειες στις πιο επικίνδυνες ουσίες και να εφαρμόζουν μέτρα διαχείρισης κινδύνου χωρίς επαρκή δεδομένα.

Κοινοποίηση στην αλυσίδα εφοδιασμού

Οι εταιρείες οφείλουν να συγκεντρώνουν τα απαραίτητα δεδομένα για κάθε ουσία, να συντάσσουν πρακτικές συμβουλές σχετικά με τον ασφαλή τρόπο χρήσης των ουσιών και να κοινοποιούν τις συμβουλές στην αλυσίδα εφοδιασμού τους. Έως σήμερα, έχει παρατηρηθεί στα δελτία δεδομένων ασφαλείας ότι σημαντικά δεδομένα όσον αφορά την έκθεση σε ουσίες συχνά λείπουν ή είναι ανεπαρκή. Αυτό σημαίνει ότι η διαχείριση κινδύνων των χημικών ουσιών στις εταιρείες παραγωγής γίνεται δυσκολότερη. Ο ρόλος των μεταγενέστερων χρηστών των χημικών ουσιών είναι σημαντικός: όταν οι χρήστες ζητούν από τους προμηθευτές τους καλύτερη ποιότητα και φιλικά προς τον χρήστη δεδομένα ασφαλείας, οι προμηθευτές μπορούν να βελτιώσουν την ασφαλή χρήση των χημικών ουσιών.

Διαφορετικές ταξινομήσεις ουσιών

Πολλές εταιρείες έχουν ενημερώσει τον ECHA σχετικά με τον τρόπο ταξινόμησης των ουσιών τους. Οι περισσότερες από αυτές τις ταξινομήσεις δεν είναι εναρμονισμένες σε επίπεδο ΕΕ και παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των αυτόνομων ταξινομήσεων που παρέχουν οι εταιρείες για την ίδια ουσία. Χάρη στην αυξανόμενη διαφάνεια των

δεδομένων που βρίσκονται αναρτημένα στον ιστότοπο του ECHA, οι ανικρουόμενες ταξινομήσεις είναι πλέον εύκολο να εντοπιστούν. Αυτό αναμένεται να ενθαρρύνει τις εταιρείες να προβούν σε βελτιώσεις.

Έλλειψη πληροφοριών για τις χημικές ουσίες στα καταναλωτικά προϊόντα

Οι πληροφορίες που διατίθενται στους καταναλωτές σχετικά με προϊόντα τα οποία περιέχουν ουσίες που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία –κυρίως προϊόντα που εισάγονται στην ΕΕ– εξακολουθούν να είναι ελάχιστες. Μολονότι οι εταιρείες είναι υποχρεωμένες να ενημερώνουν τον ECHA όταν τα προϊόντα περιέχουν τέτοιες ουσίες, ελάχιστες εταιρείες έχουν συμμορφωθεί με την υποχρέωση αυτή. Οι εισαγωγείς μάλιστα πρέπει να αναλάβουν σοβαρά τις ευθύνες τους και να ενημερώνουν τον ECHA για τις επιπτώσεις που θα μπορούσαν να έχουν τα προϊόντα τους στους καταναλωτές.

3 ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙ;

Ο ECHA δεν θεωρεί επιτακτική την ανάγκη να αναθεωρηθεί ο κανονισμός REACH αλλά κρίνει ότι πρέπει να πραγματοποιηθούν βελτιώσεις. Οι σημαντικότερες συστάσεις είναι οι εξής:

- Για να βελτιωθεί η ποιότητα των δεδομένων σχετικά με τις χημικές ουσίες, ζητούμε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διευκρινίσει τις νομικές υποχρεώσεις επικαιροποίησης των φακέλων.
- Η κάλυψη των νανομορφών των ουσιών στους φακέλους ταξινόμησης πρέπει να βελτιωθεί. Επί του παρόντος, ο κανονισμός REACH δεν περιλαμβάνει ρητές απαιτήσεις παροχής πληροφοριών για τα νανοϋλικά και πολλές εταιρείες προτιμούν να μην παρέχουν σχετικά δεδομένα. Ο ECHA αναμένει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταρτίσει σαφείς απαιτήσεις όσον αφορά την παροχή πληροφοριών σχετικά με τα νανοϋλικά.
- Ορισμένες εταιρείες παρέχουν ανικρουόμενες αυτόνομες ταξινομήσεις ουσιών στο ευρετήριο ταξινόμησης και επισήμανσης. Ο ECHA συνητά την τροποποίηση της

νομοθεσίας για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών ώστε να υποχρεώνονται οι εταιρείες να κοινοποιούν δεδομένα και να καταλήγουν σε κοινή ταξινόμηση.

- Οι πολίτες της ΕΕ πρέπει να λαμβάνουν αξιόπιστες πληροφορίες για τις ουσίες που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία και περιέχονται στα προϊόντα που αγοράζουν. Το ισχύον νομικό πλαίσιο για την παροχή πληροφοριών δεν είναι αρκετά αποτελεσματικό και πρέπει να επανεξεταστεί.
- Η διασύνδεση μεταξύ των κανονισμών REACH και CLP και άλλων νομοθετικών πράξεων πρέπει να βελτιστοποιηθεί – για παράδειγμα με τη μεγαλύτερη αξιοποίηση δεδομένων που παράγονται με σκοπό τη συμμόρφωση με τη λοιπή νομοθεσία της ΕΕ. Με τον τρόπο αυτό θα μειωθεί η περιττή επιβάρυνση των επιχειρήσεων και θα ενισχυθεί η σαφήνεια και η συνέπεια έναντι των καταναλωτών.

4 ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Μετά τη λήξη της προθεσμίας καταχώρισης το 2018, θα υπάρχει πλήρης και ενιαία εικόνα για τις χημικές ουσίες που χρησιμοποιούνται στην Ευρώπη. Οι πληροφορίες αυτές θα αποκαλύψουν και άλλες ουσίες υποψήφιες για διαχείριση κινδύνου, καθώς και ασφαλέστερες εναλλακτικές επιλογές οι οποίες θα πρέπει να εξεταστούν από τη βιομηχανία.

Η βιομηχανία χημικών αποτελεί έναν δυναμικό κλάδο – νέες ουσίες αναπτύσσονται και παλαιές ουσίες αποσύρονται σε τακτική βάση. Επίσης στο μέλλον όλες οι νέες χημικές ουσίες πρέπει να καταχωρίζονται και οι επιπτώσεις τους πρέπει να περιγράφονται και να αξιολογούνται για να διασφαλίζεται η ασφαλής τους χρήση.

Μέχρι στιγμής, η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται σε καλό δρόμο όσον αφορά την υλοποίηση του στόχου για ασφαλέστερη ζωή για τους πολίτες της και για το περιβάλλον.

Έκθεση σχετικά με τη λειτουργία των κανονισμών REACH και CLP: echa.europa.eu/publications => εκθέσεις

